

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – KHÁNH HÒA NĂM 2020****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU: (2,0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

NHÀ LÀ NƠI ĐỂ VỀ

Nhà, một tiếng gọi thân thương với rất nhiều tình yêu và sự quan tâm, chia sẻ. Hai tuần cách ly giúp chúng con thấu hiểu rằng chúng ta luôn có nhiều hơn một Mái Nhà, nơi luôn dang rộng vòng tay chào đón, chân thành yêu thương và cùng chung bước đi qua những thăng trầm cuộc sống.

Sau bao nhiêu khát vọng bay nhảy của tuổi trẻ, những biến cố cuộc sống giúp chúng con càng thêm yêu và trân quý sự thiêng liêng, ấm áp của hai tiếng “Gia đình”, “Tổ quốc” và sự biết ơn dành cho những người đã yêu thương chúng con vô điều kiện.

(Con đã về nhà, Tăng Quang, NXB Phụ nữ Việt Nam, 2020, tr.71)

Câu 1: Chỉ ra thành phần phụ chú trong câu văn sau:

Hai tuần cách ly giúp chúng con thấu hiểu rằng chúng ta luôn có nhiều hơn một Mái Nhà, nơi luôn dang rộng vòng tay chào đón, chân thành yêu thương và cùng chung bước đi qua những thăng trầm cuộc sống.

Câu 2: Theo văn bản, sau những biến cố cuộc sống, tác giả hướng tình cảm đến những đối tượng nào?**Câu 3:** Theo em, việc viết hoa từ Mái Nhà có ý nghĩa gì?**Câu 4:** “Hai tuần cách ly” gợi nhắc đến những ngày cả nước phòng chống đại dịch COVID-19. Trong biến cố ấy, việc tốt nào của người Việt Nam để lại ấn tượng nhất trong em, vì sao?**II. PHẦN LÀM VĂN: (7,0 điểm)****Câu 1: (2,0 điểm)**

Từ nội dung văn bản ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của sự biết ơn.

Câu 2: (5,0 điểm)

Vẽ đẹp của mùa xuân thiên nhiên và đất nước trong đoạn thơ sau:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Ơi con chim chiền chiện

Hót chi mà vang trời

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng.

Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy quanh lưng

Mùa xuân người ra đồng

Lộc trải dài nương mạ

Tất cả như hối hả

Tất cả như xô xao

(Trích Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải, Ngữ văn 9, tập 2, NXBGD Việt Nam 2020)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I****Câu 1:**

Chỉ ra thành phần phụ chú trong câu văn sau:

Hai tuần cách ly giúp chúng con thấu hiểu rằng chúng ta luôn có nhiều hơn một Mái Nhà, nơi luôn dang rộng vòng tay chào đón, chân thành yêu thương và cùng chung bước đi qua những thăng trầm cuộc sống.

Phương pháp: Căn cứ bài học “Các thành phần phụ chú”

Cách giải:

Thành phần phụ chú: “*nơi luôn dang rộng vòng tay chào đón, chân thành yêu thương và cùng chung bước đi qua những thăng trầm cuộc sống*”

Câu 2:

Theo văn bản, sau *những biến cố cuộc sống*, tác giả hướng tình cảm đến những đối tượng nào?

Phương pháp: Căn cứ nội dung đoạn trích và tìm ý

Cách giải:

Tác giả hướng tình cảm đến các đối tượng: *Gia đình, Tổ quốc và những người yêu thương.*

Câu 3:

Theo em, việc viết hoa từ Mái Nhà có ý nghĩa gì?

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung đoạn trích và xem xét thái độ, tình cảm người viết.

Cách giải:

- Việc viết hoa từ “Mái nhà” thể hiện sự trân trọng, biết ơn và tình cảm thành kính, thiêng liêng mà tác giả dành cho tổ ấm yêu thương của mỗi người.

Câu 4:

“Hai tuần cách ly” gọi nhắc đến những ngày cả nước phòng chống đại dịch COVID-19. Trong biến cố ấy, việc tốt nào của người Việt Nam để lại ấn tượng nhất trong em, vì sao?

Phương pháp: Căn cứ vào những hiểu biết, quan sát từ trong đời sống.

Cách giải:

Học sinh tham khảo và lựa chọn các ý sau rồi giải thích lựa chọn của mình:

- Việc tốt của người Việt:

- + Các chuyến bay vào vùng dịch vào các nước bạn để đưa đồng bào trở về an toàn.
- + Các ý bác sĩ, bộ đội tham gia tuyến đầu chống dịch. Không màng nguy hiểm để thực hiện cứu chữa người bệnh; dựng trại ngủ đất để nhường nơi cách ly cho người dân.
- + Các nhà hảo tâm thực hiện quyên góp hiện vật và tinh thần hỗ trợ cách ly.
- + Các cây ATM gạo từ thiện được dựng lên ở khắp mọi nơi.
- + Tinh thần thực hiện nghiêm túc lệnh cách ly của người dân
- + ...

Phần II

Câu 1.

Từ nội dung văn bản ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của sự biết ơn.

Phương pháp: phân tích, lí giải

Cách giải:

1. Giới thiệu vấn đề: ý nghĩa của sự biết ơn trong cuộc sống.

2. Giải thích vấn đề

- Biết ơn là sự ghi nhớ và trân trọng những gì mình nhận được từ người khác. Lòng biết ơn là sự thể hiện sự biết ơn của mình đối với những thành quả lao động do cha ông để lại.

=> Lòng biết ơn là cơ sở khẳng định phẩm chất con người.

3. Phân tích, bàn luận vấn đề

- Biểu hiện lòng biết ơn:

+ Người luôn biết ghi nhớ và trân trọng những gì người khác trao tặng, để lại cho mình. Họ luôn biết gìn giữ và phát huy những giá trị ấy trong cuộc sống.

+ Trong xã hội, lòng biết ơn được biểu hiện bằng những nghĩa cử cao đẹp.

=> Lòng biết ơn đã trở thành chuẩn mực đạo đức của người Việt Nam.

- Ý nghĩa lòng biết ơn:

+ Sống có lòng biết ơn thể hiện lối sống văn hóa, tình nghĩa, đoàn kết, gắn bó của con người Việt Nam.

+ Lòng biết ơn trở thành chuẩn mực nền tảng của đạo đức con người. Sống có lòng biết ơn là lối sống lành mạnh, tích cực, mẫu mực trong đời sống của chúng ta. Người sống có lòng biết ơn luôn được người khác yêu mến, trân trọng và giúp đỡ trong cuộc sống.

- Phê phán những người có lối sống vô ơn, “ăn cháo đá bát”, “vong ơn bội nghĩa”.

- Bài học nhận thức và hành động:

+ Sống có lòng biết ơn là lối sống văn hóa, khẳng định phẩm chất cao quý của con người.

+ Là học sinh chúng ta phải biết ơn ông bà cha mẹ, thầy cô giáo. Phần đầu học tập và rèn luyện mình để không phụ lòng người khác đã kì vọng, mong đợi.

4. Liên hệ bản thân và tổng kết

Câu 2.

Vẻ đẹp của mùa xuân thiên nhiên và đất nước trong đoạn thơ sau:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Ơi con chim chiền chiện

Hót chi mà vang trời

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng.

Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy quanh lưng

Mùa xuân người ra đồng

Lộc trải dài nương mạ

Tất cả như hồi hả

Tất cả như xông xao

(Trích Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải, Ngữ văn 9, tập 2, NXBGD Việt Nam 2020)

Phương pháp: phân tích, cảm nhận, tổng hợp

Cách giải:

1. Giới thiệu chung

- Vài nét về nhà thơ Thanh Hải: Một nhà thơ có thể nói là đã cống hiến cả đời mình cho cách mạng.
- Giới thiệu về hoàn cảnh ra đời đặc biệt của bài thơ: được viết trong những ngày cuối cùng Thanh Hải nằm trên giường bệnh, cả cuộc đời ông đã dùng để cống hiến cho cách mạng, giờ đây ông lại cất lên niềm khát khao, niềm mong mỏi có thể tiếp tục cống hiến “mùa xuân nho nhỏ” cho cuộc đời này.
- Tiêu biểu trong bài thơ là vẻ đẹp mùa xuân thiên nhiên và mùa xuân đất nước, con người được thể hiện trong khổ 1 và khổ 2.

2. Phân tích, cảm nhận

a. Cảm xúc trước mùa xuân thiên nhiên đất nước (Khổ 1)

- Nhà thơ vẽ ra trước mắt độc giả bức tranh thiên nhiên mùa xuân với:
  - + Không gian: cao rộng của bầu trời, dài rộng của “dòng sông xanh”
  - + Âm thanh: âm thanh rộn rã vui tươi của “chim chiền chiện”
  - + Màu sắc: xanh của dòng sông, tím của hoa

⇒ Nghệ thuật đảo cú pháp: không gian cao rộng, màu sắc tươi sáng và âm thanh rộn ràng như thiết tha mời gọi níu giữ con người ở lại với cuộc sống, với mùa xuân xứ Huế tươi đẹp này

- Cảm xúc của tác giả trước mùa xuân của thiên nhiên:

+ Nhà thơ có cái nhìn trù mến với cảnh vật

+ Đưa tay ra “hứng” “giọt long lanh”: là giọt sương, cũng có thể là ẩn dụ chuyển đổi cảm giác chỉ tiếng chim “hót vang trời”

⇒ Cảm xúc ngây ngất trước vẻ đẹp của mùa xuân của thiên nhiên, khao khát hòa mình với thiên nhiên đất trời. Tác giả đã sử dụng biện pháp tu từ ẩn dụ, nói về giọt long lanh và tiếng chim thực chất là nói về những điều tinh túy, đẹp đẽ của cuộc sống con người.

2. Cảm xúc về mùa xuân của đất nước và con người (khổ 2)

- Mùa xuân của đất nước gắn với hình ảnh người cầm súng (những người làm nhiệm vụ chiến đấu) và hình ảnh “người ra đồng”, “lộc”- niềm hi vọng tươi sáng đang theo họ đi khắp nơi hay chính họ đã đem mùa xuân đến mọi nơi trên đất nước.

- Nhịp độ khẩn trương: “Tất cả như...xôn xao” - Công cuộc xây dựng mùa xuân của đất nước diễn ra khẩn trương, sôi động.

⇒ Nghệ thuật điệp cấu trúc, từ láy...⇒ Nhà thơ như reo vui trước tinh thần lao động khẩn trương của con người làm nên mùa xuân của đất nước.

3. Tổng kết vấn đề

- Khái quát những đặc sắc về nghệ thuật làm nên thành công của đoạn thơ: Thể thơ năm chữ, có nhạc điệu trong sáng, thiết tha gần gũi với dân ca, nhiều hình ảnh đẹp, giản dị, gợi cảm, nhiều so sánh và ẩn dụ sáng tạo.

- Liên hệ trình bày khát vọng cống hiến của thế hệ trẻ cho cuộc đời.